

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή
διά τήν 16 Μαρτίου 1969

Όμιλου : ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ - ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ
Τραγουδου : ΜΟΥΖΑΣ - ΛΙΓΝΟΣ

Ευνοϊκή 1Α' (ΑΡ. 11)

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν περασμένη εβδομάδα γιάγνο, ξεχάσαμε νά αναφέρωμε γιά
μιά μεγάλη καί σημαδιακή επέτειο, πού περνάει απαρατήρητη
κάθε χρόνο, ενώ θά έπρεπε νά εορτάζεται ιδίως από τό γυναι-
κετο φύλο.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Έπέτειο πού ενδιαφέρει τίς γυναίκες ; Τί είναι αύτή ή είδική
επέτειος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στίς 8 Μαρτίου του έτους 1887, μία έλληνίδα δημοσιογράφος, ή
Καλλιρρόη Παρέν, εξέδωσε τό πρώτο φύλλο της 'Εφημερίδος των
Κυριών καί εκήρυξε τήν έναρξι του φεμινιστικού κινήματος στην
Έλλάδα.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τί λές ; Νά είναι σπουδαία ήμερομηνία αύτή. Καί περνάει απα-
ρατήρητη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ξέρω αν τήν έχουν υπ'όψι τους στό λύκειο των Έλληνίδων
γιατί καί τό πασίγνωστο αυτό ~~λύκειο~~ Σωματείο, τό λύκειο των
Έλληνίδων, ή Εδία γυναίκα, ή Καλλιρρόη Παρέν τό έχει ιδρύσει
πολύ άργότερα βέβαια.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κι' αύτή ή Καλλιρρόη Παρέν, τί ήτανε ; Ξένη ; Τό επώνυμό της φαί-
νεται ξενικό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι, κρητικοποδλα ήτανε από τό Ρέθυμνο. Τό οίκογενειακό της
επώνυμο ήτανε Σιγανού. Καλλιρρόη Σιγανού. Όμως παντρεύτηκε τόν
δημοσιογράφο Κώστα Παρέν καί φυσικά πήρε τό επώνυμό του.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Πάντως, δλη της ή όρσις έγινε μέ τό επώνυμο Παρέν, γιατί μ'αύ-
τό έμεινε γνωστή. Φαντάζομαι τί αντίδρασι θ' αντιμετώπισε στην
έβδοσι της 'Εφημερίδος των Κυριών.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν περιγράφεται ή αντίδρασις πού είχε δύο ~~μορφές~~ μορφές. Πρώ-
τον είρωνικά σχόλια καί δεύτερον λυσσώδη πολεμική.

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Σώπαινε καημένε Δημήτρη· λυσσώδη ή γιατί μέ γυνατκα έξέ-
δωσε ενα γυναικετο περιοδικό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ λυσσώδη πολεμική δέν θά πη τίποτε· φυσικά επί κεφαλής των είρω-
νικων σχολών ήτανε - ποιός ήλλος ; - ό Γεώργιος Σουρής·
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ φαντάζομαι τί θά έγραφε·
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ τά 'βαλε μέ τίς γυνατκες καί έμμέσως μέ τήν Καλλιρρόη Παρέν· Διά
βασε έδω ένα του απόσπασμα για να ίδης·
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Κι' αν ή κυρία Παρέν εκδώση
έφημερίδων σοφών σωρείας
κι' αν επιμείνη καί εν ιδρώση
σοφάς να κάνη καί τάς κυρίας,
πάντα τά χείλη τους θά σαλιαρίζουν
για τον ποδόγυρο τον τρισμακάριο
για ποιές παντρεύονται, για ποιές χωρίζουν
για ποιές έχορεψαν μέ σε κ ρ ε τ ά ρ ι ο !
τί ήτανε αυτός ό σεκρετάριος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εκείνη τήν έποχή Γιαάγκο, γύρω στά 1890, τό όνειρο κέθε άθη-
ναίς ντεμουαζέλλας από καλό σπίτι καί μέ προτκα, ήτανε να παν-
τρευτή διπλωμάτη· ζένον διπλωμάτη· Καί συνήθως άνύπανδροι δι-
πλωμάτες ήτανε οί νεώτεροι, οί γραμματείς των πρεσβειών·
σεκρετάριους λοιπόν, σεκρεταίρ' γαλλικά λέγανε τους γραμματείς
των πρεσβειών·
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Αύτά ήτανε τά είρωνικά σχόλια· "Ε, δέν ήτανε πολύ σοβαρή μέ
τέτοια αντίδρασις· 'Ανυπομονω όμως να μάθω ποιά ήτανε ή λυσσώ-
δης πολεμική·
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτήν τήν ήρχισε ό περίφημος καί κοσμογυρισμένος δημοσιογράφος
καί λογοτέχνης, ό 'Εμμανουήλ Ροΐδης·
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ 'Ο Ροΐδης ; Αύτός πού έγραφε τήν πολυθρύλητη Πάπισσα 'Ιωάννα ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Αύτός. μόλις έκυκλοφόρησε τό πρώτο φύλλο τής 'Εφημερίδος τών Κυριών, έδημοσίευσε στήν έφημερίδα - νομίζω τό Σκρίπ - Ένα τρομακτικό άρθρο μέ τίτλο : Είς τό Μαγειρείον !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ   Καταλαβαίνω. 'Ο ~~Βόλκας~~ Ροΐδης δέν ήθελε νά βγούνε από τήν κουνα οί γυναίκες. Τίς ήθελε μόνο γιά τίς οικιακές έργασίες. Καί βρήκε άραγε συμμάχους στήν πολεμική του ό Ροΐδης ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   'Απ'όσα έχω διαβάσει, βρήκε συμμάχους του μερικούς σχολαστικούς καθηγητές, όπως τόν περίφημο έλληνιστή Γεώργιο Μιστριώτη. Είχε καί τόν Σουρή μέ τό μέρος του, μά ή Καλλιρρόη Παρέν βρήκε κι'αυτή άνδρες συμμάχους.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ   Τό φαντάζομαι. Τούς προοδευτικούς τής έποχής.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Βέβαια, ό Παλαμάς τήν ύπεστήριξε πολύ, ό Γεώργιος Δροσίνης καί ό Δημήτριος Καμπούρογλου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ   "Όπως δήποτε φαίνεται ότι ή 'Εφημερίς τών Κυριών έπιασε από τό πρώτο της φύλλο. Καί όπως έχω ακούσει πουλιότανε μιά δεκάρα, ένώ οί άλλες έφημερίδες είχανε μιά πεντάρα μόνο. ~~Ελά~~
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Κι'όμως Γιάνκο, ένώ ή Καλλιρρόη Παρέν προσπαθούσε νά ξυπνήση τό γυναικετό φύλλο, οί άθηναίτες μένανε πάντα ρομαντικές καί προσκολλημένες στόν άθεράπευτο ρομαντισμό τους, άφού περιμένανε πίσω από τίς γρίλλιες τόν κανταδόρο νά περάση μέ τήν κιθάρα του καί ν'ακούσουν τήν άργυρέ πανσέληνο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ   Που τήν θυμήθηκες τήν άργυρέ πανσέληνο Δημήρη ; Δέν ίσχυρίζομαι ότι τήν ήξερα κι'έγώ, αλλά μία μας άκροάτρια, τακτική άκροάτρια τής έκπομπής μας, ή κυρία 'Ισμήνη Κατιμερτζή, είχε τήν καλωσδύνη νά μου τήν θυμίση καί νά μου τήν ύπαγορεύση μάλιστα. Θα πρέπη λοιπόν, γιά νά τήν εύχαριστήσωμε νά δώσωμε από τό ραδιόφωνο αυτήν τήν καταπληκτική καντάδα πού έχάλασε κόσμο στήν 'Αθήνα στά 1880. θέλεις νά σου πω τούς στίχους της ; "Ακουσέ τους : 'Ο άργυρέ πανσέληνος μετρίασε τό φως σου

εἰς νέφη κρύφου μελανά
δι' ὄλου ἀμαυρώσου.
Ἡ τραγουδήσω σκοτεινά
τὰ βάσανα, τὰ πάθη
ἴσα πληγώνουν καὶ ξεσχοῦν
καρδίας μου τὰ πάθη !

* Πιεῖνη ποῦ μου ἀρκίζετο
αἰώνιον φιλίαν
μ' ἀρνήθη τώρα μὲ ἔφησε
χωρὶς καρμιάν αἰτίαν
ζόπινα φυχή ἀπάνθρωπη
ποῦ ἀμέριμνη κοιμήσαι
στὰ βάσανά μου δέν κνεῖς
τὰς θλίψεις δέν θυμῆσαι !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά σοῦ πῶ Γιάνκο. Πρέπει νά εἴμαστε εὐγνώμονες στήν κυ-
ρία * Ισμήνη Κατιμερτζή γιά τήν ἀπροσδόκητη βοήθειά της καί
νά τήν συγχαροῦμε γιά τήν μνήμη της ποῦ θυμῆται ὄλους τοῦς
στίχους, ~~καλύτερα ὅμως θά εἶναι νά μᾶς τραγουδήσουν αὐτήν τήν καντάδα~~ ποῦ ἐγώ τοῦς εἶχα ξεχάσει...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καλύτερα ὅμως θά εἶναι νά μᾶς τραγουδήσουν αὐτήν τήν καντάδα
ὁ Πουρῆς μέ τόν Λιγνό.

ΠΟΥΡΑΣ - ΛΙΓΝΟΣ (* Ἐπιτελοῦν τήν ἄνωτέρω καντάδα μέ συνοδεία πιάνου)

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καντεῦο ἀπό τό ὄφος σου Δημήτρη ὅτι ἔχεις κάποια παρατήρησι
νά κάνης γι' αὐτό τό τραγοῦδι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλά τό κατάλαβες. Αὐτό τό μπέρδεμα τῆς γλώσσας ποῦ παρουσιάζ-
ζει, πότε ἄπταιστη καθαρῶς : Εἰς νέφη κρύφου μελανά -
δι' ὄλου ἀμαυρώσου, μέ τήν πιό ἀπλή δημοτική πότε πότε : Ἡ
τραγουδήσω σκοτεινά, τὰ βάσανα τὰ πάθη, ἴσα πληγώνουν καί
ξεσχοῦν... αὐτό τό ξεσχοῦν πάλι τί σοῦ λέει ; Ἡ κάνουν νά
φαντάζωμαι ὅτι δέν εἶναι στίχοι γραμμένοι ἀπό ὑπεύθυνο ποιη-
τή, ἀλλᾶ μάλλον ἀπό κανταδόρο μεσο-ἀγγράματο.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Νομίζω πῶς δέν εἶναι ἐκπληκτικό αὐτό. Συχνά θά συνέβαινε...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό εκπληκτικό είναι ότι πολύ αργότερα από την εποχή αυτή, γύρω στα 1915, είχε ξανά ξεπέσει στην Αθήνα ένας διασκεδαστικός τρελλός, που είχε γίνει τύπος της Αθήνας, ο περίφημος ποιητής Κλεάνθης.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ο Κλεάνθης ! Τόν έχω ακουστά. Αύτός που έφεύδιζε και έλεγε τό στίγμα, θήτα. Αύτός που έλεγε : "Όταν απαγγέλλω στίχους μου γίνεται μεγάλο θούθουρο...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο, αυτός. Τό όνομά του ήτανε Κλεάνθης 'Αγαματίδης και είχε έρθει από τόν Πύργο. Λέγανε πως είχε τρελλαθεί για κάποιον άτυχο έρωτα. Αύτός λοιπόν ο Κλεάνθης που γύριζε στα καλά κέντρα, όπως στο καφενέτο του Ζαχαράτου στο σύνταγμα και στην πλατεία 'Ομοιοίας, στα δύο κλασσικά ζυθοπωλεία, την "Ηβη και τό Βασιλικό, όταν του ζητούσαν να απαγγείλη κανένα του ποίημα, έλεγε πάντα τό ίδιο : "Ω άργυρά πανθέληνοθ, μετρί-αθε τό φῶθ σου - είςθ νέφη κρύπθου μελανά - δι'όλου άμαυρώθου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω. Καί ο κόσμος θά είχε πιστέψει ότι ήτανε δικό του τό ποίημα. Νά τώρα που ή συμπαθητική μας ακροάτρια μας έβγαλε από την πλάνη, αφού οι στίχοι αυτοί είναι πολύ πολύ παλαιότεροι από την εποχή του Κλεάνθη... Καλά, δέν έλεγε άλλα ποιήματα αυτός ο τύπος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιήματα όλοκληρα όχι, αλλά άπαντούσε μέ όμοιοκαταληξίες σε κάθε έρώτησι που του κάνανε. Παραδείγματος χάριν, τόν έρωτούσαν : Τί γίνεσαι Κλεάνθη ; Τό έαρ έμαράνθη... άπαντούσε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κλεάνθη πως τά περνάς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δυσάρεστον τόν να πεινῶθ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί Κλεάνθη μου δέν τρώς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μου τό άπηγόρευθεν ο έατρόθ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί θά κάνης Κλεάνθη μέ τό φρέγγο που θά σου δώσω ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θα υπάγω είςθ τό έθτιατόριον να την τυλώθω.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κλεάνθη, σου άρέσουνε τά κορίτσια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θεός φυλάξητοι... Έχουθι πολλά βίτθια .
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά ήτανε λοιπόν γλέντι ό Κλεάνθης. Καί φυσικά ύστερα άπό τά ποιήματα καί τό έρωτηματολόγιο, θά του δίυανε καί έλεημοσύνη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βίσεπραττε φράγνα καί δίφραγνα όχι λίγα. "Ομως ήτανε κουρελής. Φορούσε κίτι μαυρες άρβυλες χωρίς κάλτσες καί ένα μαυρομαδύα μέ μπέρτα στούς ύμους. Τίποτε άλλο. Έκεινη όμως πού δέν του δίνε ποτέ φράγιο ήτανε ή Μαρίνα Κοτοπούλη πού του έδινε πάντα ένα τάλληρο. "Ολόκληρο τάλληρο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά τής έλεγε κανένα ποίημα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό τακτιό του ποίημα, άλλα μόνο τόν πρώτο στίχο γιατί ή Κοτοπούλη τόθ άπαντούσε έμμέτρως καί αύτή.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ω άργυρά πανθέληνοθ μετρίαθε τό φθθ του...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάρε Κλεάνθη τάλληρο καί έντε τραπεζώσου !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ηίς νέφη κρύβου θιοτεινά δι' ύλου άμαυρώθου
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί πάρε κι' ένα δεύτερο νά φας καί τόν σιασμό σου !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ητανε τότε ή 'Αθήνα μικρή, δηλαδή μικρότερη άπό σήμερα καί γι' αυτό φιλοξενούσε τύπους πού φαινόntonουσαν. "Η πολυκοσμία σε μά πόλι, διώχνει τούς τύπους, δέν τό νομίζεις καί σύ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Η θεωρία σου είναι σωστή Γιάγιο. Σήμερα δέν βρίσκεις τέτοιο τύπο πουθενά. "Αλλοτε όμως, ή 'Αθήνα είχε δεκάδες τύπους, δεκάδες τρελλούς, άνακους τρελλούς πού διασκεδάζανε τόν κόσμο. "Έχεις άκούσει νά λένε γιά τόν παληό Σακπουλέ ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί βέβαια, μά είναι πολύ παληός αύτός ό τύπος, πρίν τό 1900. "Ητανε λένε άναιδέστατος. Γύριζε παντού καί έβριζε τόν κόσμο. "Έτσι δέν είναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ητανε γνωστό τό μοτίβο του. "Απομακρυνότανε άπό τό καφενεξο όπου ζητιάνευε καί φώναζε : Δέν ντρεπόσατε βρέ, τόσες χιλιάδες άθηναίοι νά μήν μπορείτε νά ταΐσετε έναν τεμπέλη ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Καί όπως έχω ακούσει, δέν καταδεχότανε νά πάρη πεντάρα.

"Ήθελε δεκάρα. Πλησίαζε στά τραπέζια τῶν καφετειῶν μέ ὄφρος καί ἐπαιτούσε : Δός μου βρέ μιὰ δεκάρα ! Πολλοί τοῦ δίνανε μιὰ πεντάρα γιά νά τόν θυμώσουνε... κι' ἐκεῖνος ἔναβε καί ἔβριζε τούς πάντας γιά νά καταλήξῃ στό κλασσικό του : Δέν ντρεπόσαστε τόσες χιλιάδες ἄθηναῖοι νά μὴν μπορείτε νά ταΐσετε ἕναν τεμπέλη :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Ὅσο πιό πίσω τραβῆμε στήν ἐποχὴ τῆς παλιῆς Ἀθήνας, τόσο πιό πολλοὺς ἰδιόρρυθμους τρελλοὺς βρίσκομε. Κι' αὐτό - ὅπως τό εἶπες πρῖν ἀπό λίγο - εἶναι πολύ λογικό. Μέσα σέ λίγους κα- τοίπους, οἱ τύποι ξεχωρίζουν εὐκόλα. Κι' ὅταν βρεθῇ ἕνας λοξός κι' ἀρχίσουν εἰς βάρος του τὰ πειράγματα, ὁ χριστιανός ἀπο- τρελλαίνεται. Ἕνας τέτοιος ἦτανε καί ὁ Ὀδυσσεὺς Μελαχροινός.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Ὀδυσσεὺς Μελαχροινός. Κἄτι ἔχω ακούσει γι' αὐτόν. Ἦτανε νο- μίσω ποιητής. Φαίνεται ὅτι ἡ τρέλλα ἀρχίζει ἀπό τὴν ποίησι. Γιατί οἱ περισσότεροὶ ἀπ' αὐτοὺς τούς ἄθηναϊκοὺς τύπους, πι- στεύανε πὼς εἶναι παραγνωρισμένοι ποιηταί, ὅπως ὁ Κλεάνθης, ἡ Διαμαντίνα, ὁ Σαμψῆκος καί ὁ Μελαχροινός.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ὁ Ὀδυσσεὺς Μελαχροινός δέν ἦτανε μόνο ποιητής, ἐπίστευε ὅτι εἶναι ποιητής καί ἐφευρέτης μηχανῶν καί λέξεων, ὅπως εἶχε τυπωμένο στά ἐπισκεπτήριά του : Ὀδυσσεὺς Μελαχροινός, ποιη- τῆς καί ἐφευρέτης μηχανῶν καί λέξεων. Ἦτανε ἀπὸ τὴν Κωνσταν- τινούπολι, εἶχε πλούσιους συγγενεῖς, γύριζε πάντα καλοντυμένος καί περιποιημένος καί εἶχε πάντα στήν τσέπη του ἕνα μπουκαλά- κι μέ αἰθέρα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Τί τόν ἤθελε τόν αἰθέρα :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πίστευε ὅτι οἱ ὄμορφες ἄθηναῖες, ὅταν ἀκούγανε ποιήματά του θά λιποθυμοῦσανε καί εἶχε τόν αἰθέρα ἔτοιμο στήν τσέπη του γιά νά τίς ξελιποθυμῇ.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ   Ναι, ναι... μου 'χεις ξαναμιλήσει γι' αυτόν και τόν θυμάμαι. Δέν είναι αυτός, ό Μελαχροινός πού έβγαζε κάθε τόσο, όποτε είχε χαρτζιλίκι μιá έφημερίδα, τήν Μελαχροινή :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Πάλιστα, τήν Μελαχροινή. Καί κάτω από τόν τίτλο τής έφημερίδος είχε κι' ένα δίστιχο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ   Τό θυμάμαι κι' αυτό. Ένα δίστιχο άκατανόητο πού μαρτυρούσε τήν τρέλλα του έπιδότου. θυμάμαι τό δίστιχο :
- Ραδίκια, μαρούλια, έλιές και άγιά
και μιá έφημερίδα έπιδίδω γοργά.
θά γράφω και άρθρα διότι σκοπεύω
νά σώσω τόν τόπο αυτόν πού λατρεύω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Πράβο Γιάννο. Αρχίζω νά φοβάμαι τήν μνήμη σου. Ό Μελαχροινός όμως ήτανε άσφα και έφευρέτης λέξεων. Τό καπέλλο λόγου χάριν τό άποκαλοϋσε : κεφαλοκαλύπτην τό δέ μαστοϋνι κατά τόν Μελαχροινό έλέγετο : χείροστηρους...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ   Πως ; χείροστηρους ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Ναι, διότι όπως έξηγοϋσε, στό μαστοϋνι στηρίζεται ή χείρ και ό ποϋς. λοιπόν : χείροστηρους. Δέν τοϋ άρεσε ή λέξις τσατσάρα και τήν άποκαλοϋσε : Τριχοκατευθύντριαν, τό δέ κουμπί : Ύφασματοσύνδεσμον.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ   Πολύ λογικά. Άφοϋ τό κουμπί συνδέει δυό ύφασματα, ύφασματοσύνδεσμος. Πά δέν καταλαβαίνω πως μπορούσε νά τοϋ έρθη αυτή ή μανία κατασκευής νέων λέξεων.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ   Έπηρεαζότανε από τίς άτέλειωτες συζητήσεις για τό γλωσσικό ζήτημα. Ή Αθήνα είχε διαρεθεί σε δυό στρατόπεδα γύρω στό 1900. Άφορμή ή Γιάννης Ψυχάρης πού είχε γράφει τό περίφημο έκείνο παξίδι μέ τίς άκρότητες τής δήθεν δημοτικής. Άπό τήν άλλη πλευρά, τόν είχε κτυπήσει ό καθηγητής του Πανεπιστημίου, Γεώργιος Μιστριώτης, υπέρμαχος τής καθαρεύουσας...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί μέσα σ'αυτήν τήν διαμάχη, στήν ὁποία ὀφείλονται καί τὰ αἵματηρά ἐπεισόδια τῆς ἐποχῆς τοῦ 1903, μέ τὰ Εὐαγγελιστικά καί τὰ Ὀρεσσειανά, ξεπήδησε ὁ Μελαχροινός, θέλοντας νά συμβιβάσῃ τὰ πράγματα μέ τήν δημιουργία νέας γλώσσας...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτό εἶναι. Ὅμως, ἐάν τήν ἡμέρα οἱ Ἀθηναῖοι μαλλώνανε γιά τήν γλῶσσα, τῷ βράδῳ συμφωνοῦσανε ὅλοι στήν παντάδα μέ τήν κηθάρα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί μιὰ ἀπό τίς παλαιές αὐτές παντάδες, θά μᾶς θυμίσουν τώρα ὁ Μουζᾶς μέ τόν Λιγνό...
- ΜΟΥΖΑΣ - ΛΙΓΝΟΣ (Τραγουδοῦν μέ συνοδεία κηθάρων τήν παντάδα : Πῶς κλεῖσαν σάν νά 'μαστε πουλιά...)
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἴρεις τί σιέπτομαι Γιάγνο ; Ὅπως ἡ Ἀνθρωπότης ἔχει στήν προῖστορία της διάφορες ἐποχές πού ἔχουν ἀποκληθεῖ μέ διάφορα ὀνόματα, ἐποχή τοῦ χαλκοῦ, ἐποχή τοῦ σιδήρου, ἔτσι θά ἔπρεπε νά ἔχη καί ἡ Παλιὰ Ἀθήνα ὀρισμένες ἐποχές μέ ὀνόματα Ἐποχή τῆς παντάδας, ἐποχή τῆς ἐκδρομῆς...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐποχή τῆς ἐκδρομῆς ; Δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦτανε μιὰ ἐποχή, ἔχει πολύ παλιὰ, μέ γύρω στά 1910-1920 πού ἡ ἐκδρομή ἦτανε πολύ τῆς μόδας. Ἐννοῶ ἡ κοσμική ἐκδρομή
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καταλαβαίνω. Μαζευόντουσαν συντροφιάς συγγενικές ἢ φιλικές καί ἀποφασίζανε νά πάνε μιὰ Κυριακή κάπου ἔξω ἀπό τήν Ἀθήνα. Καί ποῦ πηγαίνανε ; Πολύ μακριά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά τήν ἐποχή ἐκεῖνη, κἄθε ἐκδρομή λογαριαζότανε γιά πολύ μακριά. Σκέφου ὅμως ὅτι ἡ πιό μακρινή ἐκδρομή ἦτανε στά Μελίτσια ἢ στήν Πεντέλη. Ἄν τυχόν μιὰ συντροφιά ἀπεφάσιζε νά πάη ὡς τόν Παραθῶνα, αὐτή ἡ ἐκδρομή ἔθεωρεῖτο ἡρωϊσμός καί ἐξερεύνησις ζούγκλας...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Εἶπες στά Μελίτσια. Πῶς πηγαίνανε ; Μέ τὰ πόδια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θεός φυλάξοι ! οί κορφές άθηναίες νά πώνε μέ τά πόδια ώς τά μελίσοια ; ούτε τά λεπτά τους γοβάκια έπιτρέπανε τέτοιες πεζοπορίες, ούτε οί μακρυές φοβστες πού σερνόντουσαν στό χῶμα. Πηγαίνανε μέ τόν σιδηρόδρομο έως τό Μαροτσι κι' άπ'έ-κεΐ ώς τά μελίσοια μέ τό γαϊδουράκι...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Θά ήτανε γραφικό τό θέαμα, όλες αυτές οί κορφές τοΰ 1910, μέ τίς μεγάλες καπελλίνες, μέ τά παρδαλά τους όμπρελίνα καί τίς ούρές τῶν φουστανιδῶν, παβάλλα σέ γαϊδουράκια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πού είχανε καί θύματα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Θύματα ; Δοβαρά ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί οχι ; Καί σήμερα δέν υπάρχουν θύματα άπό τ' αὐτοκίνηται ; Τίς ήμέρες τῶν μεγάλων εκδρομῶν, πάντα θά έχωμε κι' έναν αίματηρό άπολογισμό. Σήμερα είναι τ' αὐτοκίνητα καί ή ταχύτης. Τότε ήτανε τά γαϊδουράκια καί οί ξαφνικές πτώσεις.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τό φαντάζομαι. Είποια κυρία άνίδεη στην γαϊδουροκαβαλλαρία, πού θά έκανε έως τό παρθενικό της ταξίδι επί πόλου θνου θά ήθελε νά πάνη τό ζωντανό της νά τρέξη καί θά γυριμζότανε κάτω...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Παθαίνοντας καμιά έξάρθρωσι στόν άστράγαλο έν δέν τύχαινε κανένα κάταγμα... Ουσιανά αυτές οί εκδρομές ήτανε μία κοινωνική άνάγκη, γιατί πρέπει νά ξέρης ότι πολλά είδύλλια έπλέκοντο αόρατά στις εκδρομές καί δέν ήτανε λίγα τ' άθηναϊκά άνδρόγυνα πού είχανε γνωριστεί κατά τήν διάρκεια μιας εκδρομής, όπως άλλως τε τό αναφέρει κι' ο Σουρής. Διάβασε έδδ...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Σέ κάποια εκδρομή έγνωριστήκανε
αὐτός κι' αὐτή... ζευγάρι ταιριασμένο
σέ κάποια άλλη, αρραβωνιαστήκανε
μέ υφος καί οί δυό εδτυχισμένο...
Σέ κάποια τρίτη εκδρομή, έπροχωρήσανε

η αἰ νοιώθανε ἔρωτα ἀνυπέβλητα μεγάλο
 μὰ στήν τετάρτη ἐκόρομή τους πιά... χωρίσανε
 γιατί ἐκείνη εἶχε μπλέξει μ' ἕναν ἄλλο !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Παντοῦ τὰ πάντα Γιάγγο μου καί τὰ πάντα πάντοτε. Τί σημασία
 ἔχει ἂν ἀλλάζουν οἱ ἐποχές κι' ἂν ἡ παλιὰ Ἀθήνα γνῶριζε
 τήν ἐποχή τῆς γαϊδουροναβαλλαρίας καί ἡ σύγχρονη Ἀθήνα
 τήν ἐποχή τῆς ρόδας ; Αὐτοῖ οἱ στιχοὶ τοῦ Σουρη, θά μπορού-
 σαν νά γραφοῦνε καί σήμερα γιά ἀνάλογες περιπτώσεις.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἀσφαλῶς ἀπό κἄτι τέτοιες περιπτώσεις, ἀπό ξαφνικές φασα-
 καί ἀπροσδόκητες γνωριμίες θά ἐδημιουργήθηκε καί τό γνωστό-
 τατο παλιό τραγοῦδι ἐπάνω στήν ἔρια τῆς Νόρμας : Εἰς τό
 ρεῦμα τῆς ζωῆς μου - διατί νά σ' ἀγαπήσω - δι' ἐμέ ἀφοῦ δέν
 ἦσο, ἰδοτί νά σέ ἰδῶ... Σὺ μέ ἔπαρες ἀπαύστως στεναγμούς νά
 ἀναπνέω - καί γελάς διότι κλαίω - δι' ἐσέ καί θρηνηδῶ... Νά
 καλύτερα θά εἶναι ν' ἀκούσῃμε αὐτό τό παθητικώτατο τραγοῦδι
 μέ τήν μελωδία του ἀπό τόν Μουζῆ μέ τόν Λιγνό.

ΜΟΥΖΑΣ ΛΙΓΝΟΣ

Εἰς τό ρεῦμα τῆς ζωῆς μου
 Διατί νά σ' ἀγαπήσω,
 δι' ἐμέ ἀφοῦ δέν ἦσο
 διατί νά σέ ἰδῶ ;

Σὺ μέ ἔπαρες ἀπαύστως
 στεναγμούς νά ἀναπνέω
 καί γελάς διότι κλαίω
 δι' ἐσέ καί θρηνηδῶ.

Μεταξύ ζωῆς καί τάφου
 στέπεις καί μέ βασανίζεις
 ν' ἀποθάνω μ' ἐμποδίζεις
 νά ὑπάρχω δέν ποθεῖς

"Αχ καί στέρξε ἢ νά ζήσω
 ἢ νά παύσῃ ἡ πνοή μου
 ἕως ἕως στήν θανή μου
 πλέον μεταμεληθῆς...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό λοιπόν τό μελοδραματικό τραγούδι, είναι από τά πιο αντιπροσωπευτικά της παλαιάς 'Αθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί από τά πιο παλαιά άφοῦ τό αναφέρει ο Σουρής ότι τό τραγουδοῦσαν οί ρομαντικές άθηναίες τοῦ 1860, έδω κι'έκατόν έξι-κα χρόνια στις άποικηάτινες βεγγέρες τους. θυμῶσαι τους στίχους ; Τραγουδοῦσαν μέ κιθάρα καί πολύ παθητικά - εἰς τό ρεῦμα της ζωής μου κι'άλλα τέτοια τραγικά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τούς θυμάμαι Γιάγνο καί θά μπορούσαμε νά θυμηθοῦμε κι'άλλα περισσότερα μέ τό ρολόι προχωρεῖ καί μάς γνέφουν ότι πρέπει νά διακόψωμε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Διακόπτομε λοιπόν, γιά νά συναντηθοῦμε τήν έρχόμενη Κυριακή

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στίς δέκα άκριβῶς. Τήν ἴδια πάλι ὡρα !

Τ Ε Λ Ο Σ